

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

Geneza ▪ Komentarz
Orzecznictwo ▪ Wzory decyzji

Alicja Czajkowska, Barbara Romocka-Tyfel

---

5. WYDANIE

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

Geneza ■ Komentarz
Orzecznictwo ■ Wzory decyzji

Alicja Czajkowska, Barbara Romocka-Tyfel

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

5. WYDANIE

Stan prawny na 5 maja 2021 r.

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne
Joanna Ośka

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-872-3
5. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Słowo wstępne	17
Rozdział I	
Ogólna charakterystyka imion i nazwisk	19
1. Geneza imion i nazwisk oraz ich znaczenie	19
1.1. Imiona	19
1.2. Nazwiska	25
2. Prawne źródła imion i nazwisk. Ich nadanie i zmiana oraz wpis w aktach stanu cywilnego	29
2.1. Uwagi ogólne	29
2.2. Regulacja prawna imion	30
2.3. Regulacja prawna nazwisk	31
3. Regulacja prawna administracyjnej zmiany imion i nazwisk w ujęciu historycznym	37
3.1. Prawne uregulowania zmiany imion i nazwisk okresu międzywojennego	37
3.2. Prawne uregulowania zmiany imion i nazwisk okresu powojennego	40
Rozdział II	
Komentarz do ustawy o zmianie imienia i nazwiska	50
1. Uwagi ogólne	50
2. Ustawa z 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 707 ze zm.)	51

Rozdział III

Postępowanie administracyjne w sprawach zmiany imienia

i nazwiska	105
1. Procedura zmiany imienia i nazwiska	105
1.1. Właściwość organów	105
1.2. Podania i dokumenty oraz osoby uprawnione	105
1.3. Postępowanie wyjaśniające i wydanie decyzji	107
2. Wzory decyzji dotyczących zmiany imienia i nazwiska	111
Wzór nr 2.1. Decyzja w sprawie zmiany nazwiska	111
Wzór nr 2.2. Decyzja w sprawie zmiany nazwiska (wraz z uzasadnieniem)	113
Wzór nr 2.3. Decyzja w sprawie zmiany nazwiska osoby małoletniej	115
Wzór nr 2.4. Decyzja w sprawie zmiany nazwiska nabytego przez zawarcie związku małżeńskiego	117
Wzór nr 2.5. Decyzja w sprawie zmiany nazwiska wraz z rozciągnięciem tej zmiany na osobę małoletnią	119
Wzór nr 2.6. Decyzja w sprawie zmiany nazwiska rodowego i nazwiska noszonego po zawarciu związku małżeńskiego na inne nazwisko (wraz z uzasadnieniem)	121
Wzór nr 2.7. Decyzja w sprawie zmiany imienia	124
Wzór nr 2.8. Decyzja w sprawie zmiany imienia osoby małoletniej	126
Wzór nr 2.9. Decyzja w sprawie zmiany imienia osoby małoletniej (wraz z uzasadnieniem)	128
Wzór nr 2.10. Decyzja w sprawie umorzenia postępowania w sprawie z wniosku o zmianę nazwiska/ imienia	131
Wzór nr 2.11. Pismo w sprawie przedłużenia terminu załatwienia sprawy z wniosku o zmianę nazwiska/imienia	133

Rozdział IV

Zalecenia dla urzędów stanu cywilnego dotyczące nadawania imion dzieciom osób obywatelstwa polskiego i narodowości polskiej

	134
--	-----

Rozdział V**Opinie Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej**

Akademii Nauk	139
1. Opinie dotyczące imion	139
2. Opinie dotyczące nazwisk	166
2.1. Zmiana nazwiska	166
2.2. Nazwiska zakończone na -a	166
2.3. Nazwiska kilkuelementowe	167
2.3.1. Nazwiska dwuczłonowe	167
2.3.2. Nazwisko dwuczłonowe kobiety składające się z nazwiska rodowego i odměżowskiego	169
2.3.3. Nazwisko kilkuelementowe ze słowem „vel”	171
2.4. Nazwiska z przyrostkami	171
2.5. Nazwiska obcojęzyczne	174
2.5.1. Nazwiska słowiańskie	174
2.5.2. Nazwiska włoskie	175
3. Kolejność imienia i nazwiska	176

Rozdział VI

Przepisy związkowe	177
Ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz.U. z 2020 r. poz. 347) (wyciąg)	177
Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359)	188
Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2021 r. poz. 510) (wyciąg)	201
Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 709)	215
Ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz.U. z 2021 r. poz. 672) (wyciąg)	255
Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 823)	259
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie sposobu transliteracji imion i nazwisk osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych zapisanych w alfabecie innym niż alfabet łaciński (Dz.U. Nr 102, poz. 855)	262

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie Urzędowego Rejestru Gmin, w których jest używany język pomocniczy (Dz.U. Nr 102, poz. 856)	277
Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. z 2015 r. poz. 1792) (wyciąg)	281
Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz.U. z 2021 r. poz. 823)	291

Rozdział VII

Orzecznictwo sądowe	311
1. Orzeczenie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 1959 r., II CR 158/59, OSNCK 1960/4, poz. 101	311
2. Postanowienie Sądu Najwyższego z 27 listopada 1965 r., III CR 296/63, OSNC 1966/6, poz. 101	320
3. Postanowienie Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 1967 r., III CR 9/67, LEX nr 6148	324
4. Postanowienie Sądu Najwyższego z 5 grudnia 1980 r., III CRN 133/80, OSNC 1981/6, poz. 115	324
5. Postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 1998 r., I CKU 204/97, OSNC 1998/10, poz. 158	328
6. Postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z 26 listopada 1998 r., I CKU 103/98, „Prokuratura i Prawo” – dodatek 1999/4, poz. 30	331
7. Postanowienie Sądu Najwyższego z 8 sierpnia 2003 r., V CK 6/02, OSNC 2004/7–8, poz. 131	333
8. Uchwała Sądu Najwyższego z 13 lipca 1987 r., III CZP 40/87, OSNC 1988/11, poz. 154	345
9. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 26 maja 1981 r., SA 974/81, ONSA 1981/1, poz. 49	350
10. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 8 września 1981 r., II SA 346/81, OSNPG 1983/5, poz. 2	352
11. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 23 marca 1982 r., SA 1265/81, niepubl.	353
12. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 15 kwietnia 1982 r., SA/Po 699/81, ONSA 1982/1, poz. 34	356
13. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 21 czerwca 1982 r., II SA 699/82, ONSA 1982/1, poz. 57	359

---

14. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 11 stycznia 1983 r., II SA 1583/82, LEX nr 1687770	369
15. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 8 grudnia 1983 r., II SA 1498/83, „Monitor Prawniczy” – dodatek – Zestawienie Tez 1999/9, s. 11	370
16. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 22 lutego 1984 r., II SA 1768/83, „Monitor Prawniczy” 1999/11 – dodatek – Zestawienie Tez 1999/9, s. 11	371
17. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 21 maja 1984 r., III SA 182/84, LEX nr 1687766	371
18. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 14 stycznia 1986 r., SA/Wr 880/85, OSP 1988/1, poz. 22	372
19. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z 16 grudnia 1987 r., SA/Gd 679/87, ONSA 1987/2, poz. 90	373
20. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 24 czerwca 1988 r., SA/Wr 115/88, ONSA 1988/2, poz. 73	377
21. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 9 lipca 1993 r., SA/Wr 605/93, ONSA 1994/3, poz. 110 . . .	380
22. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z 18 stycznia 1994 r., SA/Gd 1114/93, ONSA 1995/2 poz. 56	383
23. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 3 listopada 1997 r., II SA/Wr 982/96, OSP 1999/4, poz. 78	390
24. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 7 lutego 2001 r., V SA 2083/00, ONSA 2002/2, poz. 73	395
25. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 22 marca 2001 r., V SA 1121/00, LEX nr 78953	400
26. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 20 czerwca 2002 r., V SA 2806/01, LEX nr 1693433	402
27. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Katowicach z 3 października 2002 r., II SA/Ka 2786/00, LEX nr 1693632	405
28. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 1 kwietnia 2003 r., V SA 3647/02, LEX nr 1693631	409

---

29. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 9 maja 2003 r., II SA/Wr 1967/00, LEX nr 1694322	412
30. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 15 marca 2007 r., II OSK 452/06, LEX nr 325299	420
31. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 16 stycznia 2015 r., II OSK 1433/13, LEX nr 1753348	433
32. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 20 kwietnia 2004 r., II SA/Kr 1175/00, LEX nr 570279	445
33. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 8 czerwca 2004 r., II SA/Kr 3199/00, ONSAiWSA 2005/3, poz. 56	454
34. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z 24 czerwca 2009 r., II SA/Gl 355/09, LEX nr 562161	464
35. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 29 września 2010 r., III SA/Łd 435/10, LEX nr 758198	469
36. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 20 października 2010 r., III SA/Łd 457/10, LEX nr 758210	478
37. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 17 listopada 2011 r., III SA/Kr 570/11, LEX nr 1154173	486
38. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z 27 marca 2012 r., III SA/Lu 35/12, LEX nr 1162405	501
39. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 25 października 2012 r., III SA/Łd 732/12, LEX nr 1235392	507
40. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 21 października 2015 r., III SA/Łd 679/15, LEX nr 1930825	518
41. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z 4 lutego 2016 r., II SA/Go 941/15, LEX nr 1987546	561
42. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 20 lipca 2016 r., II SA/Wr 298/16, LEX nr 2103042	572

43. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 10 października 2017 r., II OSK 293/156, LEX nr 2419453	573
44. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 24 stycznia 2018 r., III SA/Kr 1189/17, LEX nr 2439369	573
45. Wyrok Wojewódzkiego sądu Administracyjnego w Olsztynie z 26 czerwca 2018 r., II SA/OI 146/18, LEX nr 2520173	574
46. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 13 sierpnia 2019 r., IV SA/Wa 1094/19, LEX nr 3031839	574
47. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z 19 grudnia 2019 r., II SA/Go 701/19, LEX nr 2762400	575
48. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 23 września 2020 r., II OSK 889/20, LEX nr 3081449	575
Literatura	577

SŁOWO WSTĘPNE

Przekazujemy piąte wydanie komentarza do przepisów prawnych o zmianie imienia i nazwiska. Aktualny komentarz, jak również wydany w 2017 r. odnoszą się do ustawy z 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 707 ze zm.). Omawiana tematyka została wzbogacona o orzecznictwo sądowe oraz doświadczenia praktyków – kierowników urzędu stanu cywilnego. Niewielkie zmiany wprowadzone do ustawy w czasie jej obowiązywania nie mają znaczenia merytorycznego.

Uwagi zawarte w komentarzu uwzględniają spojrzenie na stosowanie przepisów regulujących problematykę orzekania o zmianie imienia lub nazwiska. Naszym zamierzeniem jest próba rozwiązywania problemów kontrowersyjnych, mających na celu wypracowanie jednolitego stanowiska w kwestiach następujących trudności stosowania prawa w praktyce.

Komentarz zawiera uzupełnienia o zagadnienia i problemy zgłaszane przez praktyków (m.in. na szkoleniach). Uwzględniono też w opracowaniu opinie przedstawicieli nauki oraz rozstrzygnięcia i wskazania zawarte w orzeczeniach sądowych. Komentarz (jak w poprzednich wydaniach) zawiera porównanie aktualnej regulacji prawnej w zakresie zmiany imienia i nazwiska z poprzednimi zapisami ustawowymi, opatrzone uwagami autorek do niektórych rozwiązań prawnych.

Myślą przewodnią takiego ujęcia przedmiotowej problematyki jest to, aby z wielu istotnych informacji wyodrębnić poszczególne problemy jurystyczne. Publikacja zawiera również wybór przepisów związkowych, orzecznictwa sądowego, opinii Rady Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk oraz wzory decyzji i dokumentów.

Omówienia dotyczące genezy imion i nazwisk, ich znaczenia oraz prawnych źródeł tej problematyki w ujęciu historycznym zostały zaczerpnięte z wydania z 2012 r.

Autorki starały się opracować komentarz w miarę szczegółowo, kierując go do szerokiej rzeszy odbiorców, a przede wszystkim do kierowników urzędów stanu cywilnego, z nadzieją, że będzie pomocny w zrozumieniu i stosowaniu analizowanych w nim przepisów prawa.

Alicja Czajkowska

ROZDZIAŁ I

Ogólna charakterystyka imion i nazwisk

1. Geneza imion i nazwisk oraz ich znaczenie

1.1. Imiona

Imię jest znakiem indywidualizującym osobę fizyczną i obok nazwiska służy do zidentyfikowania człowieka. Prawo cywilne określa każdego człowieka jako osobę fizyczną.

Zgodnie z prawem polskim każde dziecko otrzymuje imię. Wyboru imienia dziecka dokonują jego rodzice lub opiekunowie prawni (dla dziecka, którego rodzice nie są znani lub zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej). Wybór imienia dla dziecka jest atrybutem władzy rodzicielskiej. Zgodnie z tą zasadą organ rejestrujący urodzenie dziecka nie może ingerować w to niekwestionowane prawo rodziców (art. 59 p.a.s.c.).

Wybrane przez rodziców imię dziecka zostaje zgodnie z postanowieniami prawa o aktach stanu cywilnego wpisane do aktu urodzenia

dziecka obok jego nazwiska i innych przewidzianych prawem danych (art. 60 p.a.s.c.).

Jedyną przeszkodą w wyborze imienia dziecka, warunkującą jego wpisanie w akcie urodzenia, są przesłanki zawarte w art. 59 p.a.s.c.: „Osoba zgłaszająca urodzenie składa oświadczenie o wyborze nie więcej niż dwóch imion dla dziecka” (ust. 1). „Kierownik urzędu stanu cywilnego odmawia przyjęcia oświadczenia o wyborze imienia lub imion dziecka, jeżeli wybrane imię lub imiona są w formie zdrobniałej lub mają charakter ośmieszający lub nieprzyzwoity lub nie wskazują na płeć dziecka (...)” (ust. 4).

O genezie imion można przeczytać w najstarszych źródłach światowych cywilizacji. Na przykład u Sumerów – najdawniejszych mieszkańców w Babilonii i Asyrii, ludu nieindoeuropejskiego – znajdujemy imiona proste, złożone, a nawet będące pełnymi zdaniami, które miały określone znaczenia, np. Turtura – „mały”, Dugga – „dobry”, Su-a-zida – „Prawa ręka”, Emmu-dugga – „Mój pan jest dobry”. Podobnie nadawano imiona u semickich mieszkańców Mezopotamii. W życiu codziennym imiona całozdaniowe skracano, odrzucając pewne ich człony tak, że niekiedy zostawał tylko jeden (J. Bubak, *Księga naszych imion*, Ossolineum 1993). Współcześnie imiona wielozdaniowe obserwuje się u niektórych szczepów arabskich. Imiona w momencie ich powstawania miały określone znaczenie. Z czasem traciły je, zwłaszcza gdy były przeniesione do innego języka.

Podobnie imiennictwo praindoeuropejskie, z którego wywodzi się imiennictwo prasłowiańskie oraz słowiańskie, w tym polskie, składało się z imion złożonych, obok których występowały imiona jednoczłonowe jako proste wyrazy pospolite. Imiona złożone nadawano członkom potężnych rodów, imiona jednoczłonowe – jednostkom niskiego pochodzenia.

Z epoki praindoeuropejskiej do współczesności przetrwało w różnym stopniu dziesięć systemów imiennych, m.in. staroindyjski, słowiański, bałtycki, staroniemiecki, celtycki, grecki i in. Najliczniejszy jest zasób

imion greckich. Poszczególne zasoby imiennicze charakteryzowały się odrębnymi cechami zarówno co do budowy, jak i znaczenia (J. Bubak, *Księga...*).

Imiona tworzą system, który wyodrębniając się z całości języka pewnymi specyficznymi cechami, stanowi równocześnie część tradycji prawno-obyczajowej każdego społeczeństwa. Między kulturą danego społeczeństwa a jego imiennictwem zachodzi niewątpliwie związek (T. Milewski [w:] J. Bubak, *Księga...*).

Każdy naród ma więc swój własny zasób imion, do którego sięga, gdy w jego społeczności narodzi się nowy człowiek. Ale żaden prawie język nie ma czystego, wyłącznie własnego systemu nazewniczego; obok imion rodzimych z czasem przyjmuje pewną liczbę imion pochodzących z innych języków, które po przystosowaniu fonetycznym, a często także morfologicznym funkcjonują na równi z imionami rodzimymi w systemie nazewniczym danego języka (por. S. Reczek, *Z zagadnień polskiego nazewnictwa osobowego*, *Onomastica* 1965/X).

Także i naród polski ma właściwe swemu językowi imiona osobowe wysnute z pojęć i ducha, ale i zapożyczone z innych języków i kultur.

Ludziom dawnym – jak twierdzi uczony S. Łaguna (*Z. Gloger, Encyklopedia staropolska*, Warszawa 1972, s. 264) – chodziło przede wszystkim o pewnego rodzaju błogosławieństwo dla dziecka, o dobrą wróżbę na całe życie, co wiązało się z pierwotną wiarą w czarowną potęgę słowa, za pomocą której można sobie zapewnić opiekę i pomoc wyższych sił dobroczynnych, a zabezpieczyć od wrogiego działania sił nieprzyjanych.

Imię było więc początkowo amuletem dźwiękowym. Z upływem czasu, zwłaszcza gdy dzieciom nadawano imiona ich rodziców, to mistyczne znaczenie imion zatarło się, a stało się głównie środkiem wyróżniającym osobę. Jednak i dziś pewna intencja mistyczna bywa obecna przy wyborze imienia dla dziecka. *Nomina sunt omina* – imiona są wróżbami, mają treść wróżebną.

Rodzice, nadając dzieciom określone imię, wyrażają tym również życzenie, aby dziecko żyło w szczęściu i miało pewne pozytywne cechy charakteru, co jednak nie zawsze zgodne jest z rzeczywistością, a życzenie pozostaje tylko pragnieniem. Odwrotnie uważali np. Rzymianie, co wyraził rzymski komediopisarz Plaut w komedii *Pers*, mówiąc: *no-men atque omen*, to znaczy, że imię informuje o charakterze człowieka.

U dawnych Polan imię miało zupełnie inne znaczenie aniżeli w naszych czasach. Przede wszystkim nie było wówczas w ogóle nazwisk. Pojawiły się one znacznie później. Imię pełniło więc funkcję zarówno imienia, jak i nazwiska. Imiona dwuczłonowe są typem imion najdawniejszych. W dalszym rozwoju, jak już wspomniano, zaczęły je zastępować imiona pojedyncze, przypominające nasze przyzwiska np.: Broda, Gęba, Główka, Jęzor lub nazwy zwierząt: Byczek, Czyż, Jeż, Lis, Sokół itp., albo też przymiotniki, np. Goły. Jedne i drugie występują w tzw. *Złotej Bulli Języka Polskiego*, zawierającej materiał językowy, z którego oprócz imion powstały nazwiska oraz nazwy miejscowości (W.P. Cieszkowski, *Kalejdoskop językowy*, Warszawa 1967).

Imiona rodzime, staropolskie panowały w języku polskim do chwili przyjęcia chrześcijaństwa, tj. do 966 r., kiedy to pojawiają się imiona chrześcijańskie, pochodzące z różnych kręgów kulturowych i z różnych języków. Był to jednak proces bardzo powolny. We wspomnianej bulli gnieźnieńskiej na kilkaset zapisanych imion tylko cztery są pochodzenia chrześcijańskiego (J. Bubak, *Księga...*).

Znaczna liczba imion występujących w średniowiecznej Polsce jest pochodzenia germańskiego, np. Albert, Bertold, Eberhard, Gotfryd.

W okresie od XVI do XX w. występują imiona różnego pochodzenia i różnie uzasadniane przyjęciem do języka polskiego. Wśród nich największą grupę stanowią imiona greckie i łacińskie, których przyjęcie było wynikiem określonej mody na starożytność. Są to przede wszystkim imiona bohaterów mitologicznych, a także literackich. Imiona greckie to np. Arsen, Aniceta, Apolonia, Apollo, Dorian, Filon, Herakles, Heliodor, Leontyna, Leokadia, Miron, Monika, Narcyza, Platon.

Do imion pochodzenia łacińskiego należą: Amadeusz, Amanda, Aureliusz, Balbina, Blandyna, Cezary, Gracja, Emil, Felicyna, Miranda, Saturnin i in. Pochodzenia francuskiego są imiona: Alicja, Arleta, Delfina, Michalina, Renata i in. Z Anglii pochodzą m.in. Edgar, Edward, Edwin, Edyta, Ewelina, a z Hiszpanii Blanka. Z języka włoskiego pochodzą: Bianka, Mirabela, Wioletta itp. Z języka arabskiego przeszły Eleonora i Elwira, natomiast z perskiego Roksana.

Analizując fakty dotyczące kształtowania się i nadawania imion oraz ich historię, należy zwrócić też uwagę na aspekt socjologiczny, na pewne zjawiska społeczne, które mają wpływ na wybór i decydują nie tylko o powstawaniu imion, ale także o ich rozpowszechnieniu i zaniku.

W historii imion i wpływie pewnych zjawisk społecznych związanych z ich kształtowaniem można wyodrębnić kilka charakterystycznych kierunków. Należą do nich tradycje: rodzinne, klas społecznych oraz narodowe. W mniejszym stopniu, szczególnie współcześnie, miały znaczenie przekonania i wierzenia religijne. Niemały wpływ na wybór i upowszechnienie imion ma po prostu moda, podyktowana literaturą piękną i historyczną, a także moda na utożsamianie się z bohaterami filmu. Odgrywa tu też pewną rolę snobizm, wpływ środowisk artystycznych i dążenie do oryginalności. Wyborowi imienia, choć obecnie w niewielkim stopniu, nadal towarzyszy motywacja wynikająca z daty urodzenia, co oznacza, że dziecku nadaje się imię przypadające w kalendarzu na dzień urodzin. Współcześnie obserwuje się też przy wyborze imion sięganie do imion obcojęzycznych, a także do neologizmów.

Zdarzają się jeszcze w zasadzie pojedyncze przypadki nadawania imion utworzonych z części składowych imion obojga rodziców lub dziadków, czasem w konfiguracji rodzice-dziadkowie.

Moda ma też wpływ na liczbę imion. W feudalizmie, ale i w późniejszych wiekach, także w Polsce, rangę człowieka poznawano po liczbie imion. Wielość imion występowała w Polsce w rodach arystokratycznych do czasu prawnego ograniczenia tylko do dwóch imion.

W publikacji omówiono:

- zasady zmiany imienia lub nazwiska,
- właściwość organów administracji publicznej i tryb postępowania w sprawach zmiany imienia lub nazwiska,
- zalecenia dla urzędów stanu cywilnego dotyczące nadawania imion dzieciom osób obywatelstwa polskiego i narodowości polskiej,
- zaktualizowane opinie Rady Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk dotyczące imion i nazwisk.

Opracowanie zostało wzbogacone o ogólną charakterystykę imion i nazwisk oraz wzory decyzji i pism w sprawie ich zmian. Uwzględnia najnowsze orzecznictwo sądowe oraz prezentuje doświadczenia praktyków – kierowników urzędów stanu cywilnego.

Autorki wyjaśniły zagadnienia stwarzające największe problemy interpretacyjne i wypracowały jednolite stanowisko w kwestiach powodujących trudności stosowania przepisów komentowanej ustawy w praktyce.

Książka przeznaczona jest dla pracowników urzędów stanu cywilnego i organów administracji publicznej, sędziów, adwokatów i radców prawnych zajmujących się omawianą tematyką.

Alicja Czajkowska – radca prawny w Urzędzie Stanu Cywilnego m.st. Warszawy; były wykładowca na studiach podyplomowych dla kierowników i pracowników urzędów stanu cywilnego na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II; autorka wielu publikacji i komentarzy z dziedziny rejestracji stanu cywilnego oraz ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Barbara Romocka-Tyfel – absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego; wieloletnia specjalistka w sprawach z zakresu rejestracji stanu cywilnego, zmiany imienia i nazwiska, obywatelstwa polskiego oraz repatriacji; wykładowca na podyplomowych studiach z zakresu rejestracji stanu cywilnego na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II.

9788382238723 W05P01

ISBN 978-83-8223-872-3

9 788382 238723

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 149 ZŁ (W TYM 5% VAT)